

آموزش کامل کشت زعفران در استان سیستان و بلوچستان

مهرماه می توان کشت نمود ولی بهتر است از کاشت پیاز در اواخر تیر و اوایل مرداد خودداری نمود زیرا در این موقع هوا و زمین بسیار گرم است و بیم آن می رود که رطوبت پیاز موقع جابجایی از بین رفته و به آن صدمه وارد شود.

نوع و مقدار کشت پیاز زعفران: زعفران بوسیله غده ساقه که عبارت از پیازهای تو پر (بنه) می باشد ازدیاد می شود و اندازه آن از یک فندق تا یک گردو متفاوت است. پیازهای انتخابی باید درشت، سالم و بدون زخم و خراشیدگی و عاری از هر نوع بیماری باشد. پیازها بهتر است قبل از کاشت با سموم قارچ کش بر علیه بیماریهای قارچی ضد عفونی شوند. در موقع کاشت بهتر است پولک یا لایه خشک کف پیاز به همراه مقداری از پوسته آزاد روی پیاز جدا شوند تا جذب آب بوسیله پیاز آسانتر و جوانه زدن آن سریعتر انجام شود. مقدار کاشت پیاز بسته به ریزی و درشتی ۱۰ - ۳ تن در هکتار می باشد. فواصل کاشت معمولاً ۳۰ - ۲۵ سانتی متر از هر طرف می باشد. تعداد پیاز انتخابی جهت کاشت در هر کپه ۳ پیاز با وزن متوسط ۶ گرم برای هر پیاز می باشد. در صورتیکه پیازها ردیفی در فارو کاشته شوند بصورت منفرد و با فاصله ۸ - ۶ سانتی متر از یکدیگر به مقدار ۳ تن و در صورتیکه بصورت سنتی و در هر چاله ۵ عدد مصرف شود میزان کاشت پیاز به ۵ تن بالغ خواهد شد. گفتنی است که در تحقیقات انجام شده بهترین پیازها، پیازهایی با اندازه بیشتر از ۸ گرم می باشند.

عملیات کاشت پیاز زعفران: برای کاشتن پیاز زعفران ابتدا چاله های یک ردیف را با بیل حفر می کنند و در داخل هر چاله بطوریکه در بالا اشاره شد ۳ تا ۱۵ پیاز قرار می دهند. عمق کاشت پیاز ۲۰ - ۱۵ سانتی متر در نظر گرفته می شود و در موقع کاشت سر پیازها باید رو به بالا قرار گیرد. پیازها در عمق ۲۰ سانتی متری در زمستان از سرما و یخبندان و سایر تنش های محیطی و در تابستان از گرما زدگی مصون می مانند. برای کاشت زعفران ۵ - ۴ نفر شرکت می کنند به این ترتیب که یک نفر با بیل چاله ها (کپه ها) را حفر می کند، دو نفر پیازهای قابل کشت را بصورت دسته های ۳ تا ۵ یا ۱۵ تایی انتخاب می کنند و نفر چهارم پیازها را در داخل چاله ها قرار می دهد. سرانجام سطح مزرعه را که نامسطح شده با بیل یا ماله صاف و فشرده می سازند تا پیازها به خاک بچسبند. زمین کشت شده به همین صورت تا موقع آبیاری پائیزه رها می شود. قبل از آبیاری در حدود ۲۰ - ۱۰ تن کود حیوانی کاملاً پوسیده با بیل در سطح زمین پخش می نمایند.

آبیاری: پس از پایان کاشت پیازهای زعفران که حداکثر تا آخر شهریورماه طول می کشد حدود ۱۵ - ۱۰ روز بعد از کاشت اقدام به آبیاری مزرعه می نمایند. بسته به وضعیت آب و هوایی منطقه از اواسط مهر ماه تا دهه اول آبان آبیاری زعفران شروع می شود. با توجه به اینکه گل کردن زعفران تا حدودی تابع آب اولیه می باشد لذا برای اینکه برداشت زعفران با مشکل مواجه نشود آب اول را در بین قطعات با فاصله چند روز تقسیم می کنند تا بدین وسیله دوران اوج گلدهی قطعات با یکدیگر همزمان نباشد. آب اول زعفران خیلی مهم است و تمام نقاط زمین باید بطور کافی و یکنواخت آب بخورد تا گلهای یک قطعه با هم و هم زمان بیرون آیند بعد از گاورو شدن مزرعه برای سله شکنی از کج بیل و چهار شاخ فلزی یا گاو آهن با عمق کم استفاده می شود متعاقب آن زمین را ماله می کشند. سله شکستن زمین باعث می شود که جوانه های گل با سهولت بیشتری از خاک بیرون آمده و رشد قوی و مطلوبی داشته باشند. پس از آبیاری اول بفاصله ۲۰ - ۱۵ روز بعد از آن اولین گلهای زعفران ظاهر می شوند بدیهی است که مزرعه زعفران در سال اول محصول قابل توجهی نمی دهد. از اوایل فروردین تا زمانیکه رنگ برگها به زردی مایل شود هر ۱۲ - ۶ روز یکبار آبیاری انجام می شود. باید توجه داشت که بعد از وجین یک نوبت آبیاری به تأخیر بیفتد تا علف های هرز از بین رفته و مجدداً سبز نشوند. آب آخر در درشت شدن پیاز مؤثر است.

آب و هوای مناسب زعفران: زعفران گیاهی است نیمه گرمسیری و در نقاطی که دارای زمستانهای ملایم و تابستان گرم و خشک باشد بخوبی رشد می کند. مقاومت زعفران در مقابل سرما زیاد است و لیکن چون دوران رشد آن مصادف با پائیز و زمستان و اوایل بهار است در این زمان به هوای مناسب و معتدلی نیاز دارد. در دوره خواب یا استراحت گیاه (تابستان) بارندگی یا آبیاری برای آن مضر بوده و اراضی آفتاب گیر و بدون درخت که در معرض بادهای سرد نیز نباشد برای رشد زعفران مناسب است. حداکثر دمای مورد نیاز این گیاه بین ۳۵ تا ۴۰ درجه سانتی گراد و در ارتفاع بین ۱۳۰۰ تا ۲۳۰۰ متر از سطح دریا عملکرد خوبی را نشان داده است.

خاک مناسب پرورش زعفران: از آنجاییکه پیاز زعفران مدت نسبتاً طولانی (۷ - ۵ سال) در زمین می ماند خاک زمین باید سبک یا ترکیبی از شن و رس باشد تا پیاز بتواند در این مدت علاوه بر تأمین مواد غذایی، در مقابل شرایط خاص منطقه ای نیز مقاومت نماید. بنابراین جهت رشد و نمو مناسب گیاه و تولید محصول مرغوب و مطلوب زمین های حاصلخیز و زهکشی شده با خاک (لومی، لیمونی، رسی و شنی) و آهک دار که pH آن بین ۷-۸ باشد بر زمین های شور، فقیر و مرطوب، اسیدی ترجیح دارند. زعفران در زمین هائیکه دارای قله سنگ یا علف های هرز یا مواد آلی پوسیده نشده باشد محصول خوبی نمی دهد.

تهیه زمین: ابتدا در فرصتهای مناسب در پائیز یا زمستان زمین مورد نظر را شخم عمیق می زنند. در صورتیکه شرایط مناسب نبوده یا دسترسی به تراکتور مقدور نباشد می توان شخم را در پایان بهار یا اوایل تیرماه نیز انجام داد. در تهیه زمین بطریق سنتی در اوایل بهار پس از قطع بارانهای بهاره زمین را با گاو آهن شخم می زنند بعد از ۱۵ - ۱۰ روز مجدداً به شخم زمین اقدام می کنند. اگر زمین دارای کلوخ باشد با استفاده از ماله خرد می کنند. بعد از دو یا سه هفته مجدداً زمین را دوبار در جهات عمود بر هم شخم می زنند. قبل از شخم سوم به ازای هر ۱۰۰ متر مربع زمین ۱۰ - ۵ بار کود حیوانی پوسیده پخش می نمایند. شخم های مکرر صرف نظر از تهیه بستر مناسب کشت زمین را تا حدودی از وجود علف های هرز پاک می سازد. در این روش زمین کثرت بندی شده و طول و عرض کرتها نسبت به شیب زمین و دبی آب تعیین می شود. معمولاً طول و عرض کرتها بین ۴ در ۱۰ تا ۱۰ در ۱۰ متر می باشد. در روش کشت مکانیزه زعفران، زمین را در پائیز سال قبل از کشت با گاو آهن شخم عمیق می زنند. در بهار پس از قطع بارانهای بهاری خاک را با انجام شخم متوسط ضمن سله شکنی از وجود علفهای هرز پاک می کنند. در مرداد یا شهریور پس از پخش ۸۰ - ۴۰ تن کود حیوانی و ۲۰۰ کیلوگرم کود فسفات آمونیوم زمین را بصورت فارو در می آورند و برای کشت آماده می کنند. (البته متخصصین تغذیه ای توصیه می کنند که حدود ۲۵۰ کیلوگرم سولفات پتاسیم نیز در این مرحله با خاک مخلوط گردد).

انتخاب پیاز و زمان کشت زعفران: احداث مزارع جدید زعفران فقط بوسیله پیاز آن مقدور و معمول است. بنابراین تهیه و انتخاب پیاز مرغوب جهت کاشت در ایجاد و گسترش کشت حائز اهمیت است. پیاز زعفران را می توان از خاک درآورد به انبار یا مزرعه دیگری منتقل نمود، با توجه به دوره خواب یا استراحت پیاز که از اواخر اردیبهشت ماه تا اواخر مرداد ادامه دارد می توان در این فاصله نسبت به بیرون آوردن پیاز اقدام نمود. بهتر است پیازها پس از بیرون آوردن از زمین کاشته شوند تا پیازها ضمن ادامه استراحت در زمین جدید مستقر شوند. از بیرون آوردن پیازها در اواخر مرداد به بعد باید خودداری کرد چون در این موقع بعضی از پیازها ممکن است برای ریشه دادن و جوانه زدن آماده باشند. هر قدر فاصله بیرون آوردن پیازها تا کاشت کمتر باشد بهتر است و وجود این پیاز زعفران را برای مدت چندماه در محل سرد و خشک با ارتفاع ۳۰ - ۲۰ سانتی متر می توان بصورت پخش شده نگهداری نمود ولی این امر باعث عدم توسعه فیزیولوژیکی گلها شده و باردهی سال اول کشت را شدیداً کاهش می دهد. پیاز زعفران را از موقع خزان بوته (اوایل خرداد تا اواسط

